

se s průvodem na Pražském hradě. Průstředí dne, ve čtortek podepsal vůdce výnos, kterým se zřizuje Protektorát Čechy a Morava jakožto součást Velkoněmecké říše. Tímto výnosem zaručuje se našemu národu jeho vlastní národní bytí. Protektorem Čech a Moravy jmenován svob. pán Neurath z Berlína, který se ujal svého úřadu 5. dubna 1939.

Exponitura státní
policie.

dnem 1. ledna 1939 zřízena exponitura státní policie z Komau. Policijní strážnice umístěna v bývalé obecní kanceláři. Velitelem jmenován policej. strážník Jan Novák.

Nová zkratka

nárou naší měny

Vládním nařízením z 3. února 1939 zavedena nová zkratka naší měny. Místo Koruna českoslov. Kč zavádí se jen zkratka K.

Prove stromoví

Koncem března vysázeno 40 stromů ořechů za susínou z peněžitého daru býv. místní polit. organizace strany národ. socialistů.

Falšování

Národního
soutěženství

V důsledku včlenění Čech a Moravy do něm. říše založena jen jedna strana Národního soutěženství. V čelo postaven prezident D. Hácha. Zástupcem jmenován Ad. Krubý s 50 členným výborem. Organizačně rozděleno Národ. soutěženství na kraje, okresy a obce, v jejichž čele stali vedoucí. Nábor členstva do Národ. soutěženství konal se 23. dubna 1939 skoro se 100% výsledkem. V Dyjskovanec dosáhl nábor necelých 100%. V rozhlasu i v listku jmenování Dyjskovanec se 100% výsledkem.

Místním vedoucím v Dyjskovanec jmenován řidič mířel

okres Jhalovský. Místní výbor Národ. souručenství ustanoven

Sestava:

I. zástupce vedoucího	-	Frant. Švestka, rolník
II. " "	-	Alois Dohnal, dělník
Jednatel	-	Jan Dressler, oficiant
Sociální činovník	-	Jan Biluška, dělník
Propagační " "	-	Jos. Chudík, úředník
Hospodář	-	Ant. Sklemář, rolník
Zapisovatel	-	Karel Ptáček, obuvník
Dozorci 1.	-	Frant. Rajnoha, dělník
" 2.	-	Leop. Kostálek, rolník

Činnost Národního souručenství v kraji olomuckém zastavena
28. prosince 1939.

Do říd. uč. Ed. Bartoňkou jmenován zemskou školní jmenování
radou v Brně Bohumil Jhalovský definitivním říd. učitelem říd. učitele
na zdejší obecní škole od 1. května 1939.

Dne 1. září 1939 vyhlásilo Německo válku Polsku, které vyhlášení války
bylo za 18 dní poraženo. O 2 dny později Anglie a Francie
vyprohlašely válku Německu. S okamžitou platností vyhlá-
šeno zatčení a ČPO uvedena v činnost.

Nářízením ministerstva obchodu z 22. září 1939 zav- Zavedení lístků
denz lístky na potraviny a na mýdlo. Každá rodina ob- na potraviny a
držela kmenový potravinový list. Zavedeny lístky na tyto na mýdlo

potravin: maso všeho druhu s vyloučením uzenin, mléko a smetana, máslo - též přepracované, sádlo a slanina, jidlo mastné oleje a umělé tuky jidlo, vejce, cukr, káva a kávové náhražky, čaj. Lístky na potraviny vydávány vždy jen na 4 týdny.

Obecní rada ustanovila vyževovací Komisi. Žárem zářivoací referát, jenž přidělen okres. úřadem v Olomouci dozorce finanční strážě Vítěz. Vykřesal z Olomouce jako zářivoací referent.

Žárem telefonu.

Obec získala telefon pro místní policii. Stanici 9. října 39.

Stírka pro
Národní pomoc

V obci Konána stírka pro Národní pomoc 8. října 39.

Vynesla Kč 1530.50, v naturáliích 35 kg chleba, 470 kg zemanů, 325 kg žita a 15 kg pšenice.

Inhlebem říd. uč.

Dne 17. října 1939 dožil se říd. uč. v. v. Ed. Bartoňka

Ed. Bartoňka.

60 let. Zasloužil se plně o rozvoj naší obce, škol a klamě myšlenky hasičské, již věnuje na odpočinku všechny své síly. Na mimoř. velké hromadě hasičské vzpomněl jeho nehybnou zásluhu, jeho životního díla říd. uč. Spalovský a přál mu jmenem sboru hasičů, místního vedení Národní jednoty, učitel. sboru jeného zdraví, aby mohl dále ve své zásluhové činnosti pokračovat. Jeho šedesátý narozenin vzpomenu i v tisku.

28. říjen.

Vládním nařízením z 18. září 39 byl státní svátek 28. říjen zrušen a stal se pracovním dnem.

Domácí porážky
vepří

Výnosem okres. úř. v Olomouci z 9. prosince 39 zavedena odvodní dávka z domácích porážek vepří (mrtvá váha) následovně:

Od 80 kg do 100 kg	—	4 kg sádla
" 101 " " 120 "	—	8 " "
" 121 " " 140 "	—	10 " "
" 141 " " 160 "	—	13 " "
" 161 " " 180 "	—	16 " "
" 181 " " 200 "	—	20 " "
" 201 " výše	—	23 " "

Výnosem Okres. úř. v Blomouci z H. provincie 1939 zavedeny Zavedení listků
od 1. provincie 39 listků na oděv a prádlo platné do 31. října 1940. na oděv a prádlo
Listky byly golášť pro muže, ženy, dívky a hochy a obsahovaly 100
bodů.

Pro potřeby obec. úřadu provedeno 27. září 39 sčítání oby- Počet obyvatelů
vatelů. Napočítáno 855.

Cihelna. Duvitá poprvé po několika letech pracovala po Hospodářské
celý rok. poměry

V prvním týdnu březnovém začali rolníci set, ale pro velmi
chladič a sněživé počasí přestali. Teprve až v první polovině dubna
dohornili vše za krásného počasí.

Sklizeň zelené píce a sena byla velmi dobrá.

Žně započaly v červenci. Průměrné výnosy obilí byly
velmi dobré. Ceny obilí z nové sklizeň stanoveny takto: Výkupní
cena pšenice 174K (loni 164K), žito 147K (loni 139K), ječmene
143K (loni 130K) a ovesa 115K stejně jako loni.

Koncem měsíce září a v první polovině října zeměděly i řepa

za dosti chladného počasí vykopání. Cena cukrovky stanovena za
q 14K25h. Překročí-li průměrná cena surového cukru 180K,
dostane řepář za každou q řepy pětiprocentní příplatek.

Počasí

V průběh měsících roku byla zima celkem mírná. Prázen
byl chladný a větrný. Tavení sněhu. První měsíc byl teplý. Huro
celý květen byl deštivý a studený. Lето bylo krásné, teplé. Teplota
dosáhla až 35°C. Podzim vyznačoval se chladným a deštivým
počasím.

Stavební ruch.

V posledních dvou letech postaveno celkem 7 domků a
to čís. 137. Vojt. Sklenář, stolař, č. 138 Rud. Blaha, zahradník,
č. 139 N. Kovalčík, č. 140 J. Švedlík, prův. slani, č. 141 Alois
Sklenář, č. 142 Oth. Kasal a dřevěný domek č. 143 Stan. Keizer.

Místní péče
o mládež.

Místní péče o mládež, která byla ustavena 15. prosince
1938, převzalo rodičovské sdružení při obecní škole v Pyškovanech.

R. u. c. Spalovský,
Kronmár

Vedení obecní kroniky převzal dnem 10. dubna 1946 inspektor Změna ve vedení st. draž Vojtěch Orel. Členy letopisecké komise ustanoveni pp. Vit Dolínek insp. st. draž a Oskar Foff kulturní pracovník NV Olomouc. ni obecní kroniky.

Za řadu údajů, dat a názorů na události let 1938 až 1945, podávaných na dalších stránkách, vděčím pp. JUDr. Fr. Žádníčkovi, Janu Dreslerovi, Vítu Dolínkovi, Štěp. Jar. Kobzovi a J. Stratilovi, kteří zodpověděli mnou jim dodaný dotazník. Převážnou část událostí z těch zmíněných let 1938 - 1945 mohu podat sám na podkladě osobních zápisů a poznámek, jež měly sloužiti pozdějším zápisům v kronice místní T. j. Sokol. Zápis v obou kronikách - obecní i sokolské - končí v roce 1939. Obecní kronika byla mimo obec a sokolská pečlivě utryta tak, jak utrytaným bylo mnohé srédomí po dobu nesvobody a mnohých nás pravá tráť -

Těžko bude vtělit v tyto řádky mnohá data a přetěžko dolíčiti ten tmavý věnec, věnec hrozného utrpení národa a jeho nejlepších synů, věnec, jenž měl nám býti věncem pohřebním. Že se jím nestal, toť sudba dějin -

Svěžím zůstal život, proudící v žilách národa, svěžími zůstaly kořeny, jimiž napájena víra a odhodlanost v boji a svěžími síly, jež nás obrodily a daly vyrůst opět stromu svobody, by na konec sčítaly nás silnými k úkolům, které leží před námi -

Mír ! Po sedmi letech toho podivného života, který snad životem nám ani nebyl -

Zrnkly sirény a z bezprostřední smrti děs, vsákla krev v žíznici vždy zem - Oschla slza v oku, páteř se rovná, vrata žalářní jsou otevřena - -

Znovu rok
1938 -

Veden snahou, vyličiti krátce události před mnichovským diktátem, kdy národ se odhodlaně stavěl k obraně své svobody a nezávislosti, počnu historii těch sedmi krutých let rokem 1938. Psudiž zde doslovně citován zápis z kroniky T. J. Sokol Pystrovany z 19. 9. 1938:

Před mnichov-
ským diktátem

„ Politická situace od připojení Rakouska (k Němcům) je napjatější den ode dne. Německu stojí svobodné a demokratické Československo v cestě jeho výbojům do střední Evropy a na jihovýchod (Maďarsko-obilí, Rumunsko-nafta, -Ukrajina-půda k osídlení). Obáváme se ozbrojené intervence Německa ve prospěch (záminka!) jeho soukmenovců u nás. Francie i Rusko sledují účastně ten tlak na nás (-oba naši spojenci, vázaní smlouvou přispěti napadenému), Anglie obává se, že byla by vtáhnuta do války po boku Francie, vyslala k nám anglické poselstvo (missi) lorda Runcimana se znalci středoevrops. poměrů. Mise tato pomáhá v nátlaku na naši vládu po ústupcích Německu ve formě té, že máme vyjít vstříc našim spoluobčanům Němcům v okrajových územích po stránce jazykových úprav. Dožili jsme se v tyto zářijové dny čtvrtého návrhu naší vlády našim Němcům, jímž se jim poskytuje rozsáhlá výhoda samosprávy a účasti na politickém životě. Politické strany u našich Němců už téměř neexistují, byvše terorem, propagandou a zastrašováním pohlceny (až na stranu soc. dem. a částečně křesť. sociální) stranou „vůdce“ a štváče Henleina, který přijímá otevřeně informace z Berlína a počíná diktovat rozměrné požadavky, širší nežli stanovil v svém programu z jara v Karl. Varech. Požadavky hraní na úplné odtržení okrajového území k Německu, svobodu vyznání nedemokratickému velkoněmecku (hakenkrajderismu) i pro Němce uvnitř státu (Praha, Brno, slovenská města atd.) a vrcholil v řeči říš. kancléře Hitlera v rozhlase ve dnech 12. září, kdy spílá demokratickým, opovrživě mluví o všech přátelích ČSR, dotýká se hrubě osoby presidenta republiky a vyzývá naše Němce k boji proti „nadvládě“, aby měl záminku patrně k ozbrojenému zakročení „v zdjmu pořádku“

v zájmu „utiskovaných bratří“ Němců atd. Úřady situaci vystihly - nechtějíc dříve rušit jednání s Němci uvnitř ČSR v den nejvyšší kritický, t.j. v noci z 12. na 13. září 1938, kdy Němci, poštvaní, demonstrovali a obsazovali již státní úřady a - stříleli. Výsledkem je stanné právo ve 13 okresích (zatím země české) a řada mrtvých (na 23 mrtvých, z nichž většina Čechů z řad četnictva, policie i vojska). V úterý dne 13. září nastoupilo z Bystrovan náhle 26 vojínů-záložníků, většinou do Slezska (Bruntálsko, Krnovsko, Benešovsko) a koncem týdne nových 8 občanů. Stav podobá se situaci z 21. května 1938 a v mnohém jej předstihuje. V neděli 18. září obsazena naším vojskem sokolovna i sál druhého hostince, v obou asi po 60 vojínech -

- patří oslavy 28. října - výročí 20. let republiky budeme konati v době mimořádně pohrnuté. Jedná se o život republiky, z níž neustoupíme zajisté po dobrém a bez boje ani píď -

Je možným, že každou hodinu budeme přepadeni jako vichrem a bouří, z čista jasna. Ve dne, v noci, ve spánku. Jeme odhodláni a připraveni. Matky, ženy, děti... „vzpomínáme bratří, kteří vzdáleni domova, přinášeli obět, za věčná práva a svobodu, ve vřavě nenávistných bojů a přec jen zvítězili! Hle, jejich památka nás sílí... Stojíme pevně na jejich místech, připraveni... i bojovati!... Stražná's voda... Vpřed!“

A další doslovný zápis z téže kroniky z března 1930:

„... Obzor se setměl, dny se plouží, kratké a kratší, mlha přikrývá kraj zšedělý po dny a dny, noci a noci, dlouhé jako zapomnění, slunce neproniklo ztemnělými nebesy po celé týdny bezmála, obloha zatažena šedí, smutnou podzimní šedí... , týdny se táhnou do zkrácených dnů, bezútěšných...“

Podzim 1938

Minul zbytek září, říjen celý i listopad, bez mrazič listí sváto se stromů, lid se vrací k práci, nalézaje v ní zapomnění dnů, plných smutku a bolu...

Stalo se nám - žel - osudem, býti svědky ztráty tisíciletých hranic

zemí korunních - Čech, Moravy, Slezska. Máme druhou republiku, zmenšenou o bohatství lesů, krásy hor a bohatství přírody - a o milion Čechů - Taktéž na Slovensku a Podk. Rusi... Žádná kniha nevypíše žal, žádné líčení bolesti nad ztrátou hodnot časných i věčných - životů generací, jež na půdě té se měly zrodit a bytí naše - žádné líčení nevypíše útrap a strasti těch, kteří byli nuceni utéci z těch krajů mnohde s holými životy... Dílo buditelů, písmáků, básníků, umělců, dílo víry a naděje, dílo učitelů i tvrdých českých klav malých lidí, dílo legií i jejich vedoucích - dílo Osvoboditelovo a práce dvaceti let je potupeno a ničeno drtivou silou dočasné převahy - Smlouvy roztrhány, rozpoltěnost západu, nepřipravenost jejich vyráží nám, kteří se bránit chtěli, zbraň z rukou. Potupen bude národ náš, ochuzen bude lid náš ve jménu práva silnějšího počtem...

Dej nám Bože víru ve dny lepší, které nás najdou nezkerušené, neoblouzené, ukázněné a nezmatené událostmi, jež nás ještě mají potkati!

Mnichovským rozhodnutím čtyř mocností (Anglie, Francie, Itálie a Německo) nařízeno naší armádě vykliditi v době od 1. do 10. října 1938 území pohraniční s převahou živlu německého. Kde se ústup zastaví, nikdo z nás občanů nevěděl. Materiál vojenský, přisunutý k hranicím historickým vracen zpět v době 10 dnů, po železnici a silnici, za pouhých 10 dnů, kdy k přisunu jeho, organizovanému, bylo zapotřebí doby dvakrát delší.

Mobilisace

Všeobecná mobilisace nařízena v pátek 23. září 1938 večer. Veřejné místnosti zabrány naší armádou již v neděli 18. září. T.j. Sokol strážil most železniční od 24. do 30. září. Mimo veřejné místnosti zabráno i hřiště až do 18. října. Z obce nastoupilo přes 30 záložníků, z toho část na Slovensko. Nejsilnější přátelství bylo mezi Čechy a Moravany - Slováci byli už tehdy rozestráváni propagandou („se Sidorom proti Čechom a Židom“, odstraňování obrázi

TGM a Dr. E. Beneše ze škol a veřej. místností, místo nich Anrej Hlinka a kříž, „Hlinko pekne spi - Tvoja vlast už netrpí“, nápisy „ať žije Hitler“, prapory s národním křížem ještě za pobytu vojska - v záti a říjnu - na Slovensku atd.).

Po stránce psychologické bylo pro obránce pohraničí nejbolestnějším opustiti kryty a když už museli, přáli si, aby se tak stalo v noci, aby je němec. obyvatelstvo nevidělo a jim se neposmívalo -

30. listopadu ustanoven pres. republiky Dr. Em. Hácha - Již od říjnových dnů nastává ve veřej. životě nová orientace. Zasahuje zprva více povrchem dění než hloubkou: odstraňování obrazů obou presidentů, kříže do škol, státní znak do úřadů atd. Lid bere si obrazy domů, vyzdobuje si jimi příbytky, ba šupují se ještě busty pres. Osvoboditele, až mnohde jsou vyprodány. Nová orientace

Politický končí rok sjednocovacími snahami dosavadních politických organizací ve stranu Národního sjednocení. V obci zůstává do konce r. 1938 na 170 členů.

15. prosince zemřel hostinský Jan Dosoudil, občané doprovodili ho do Vel. Týnce, Zemřel Jan zde pohřben. Občanstvo vybralo k uctění jeho památky obnos 320 - Kč, jímž do- Dosoudil plněna veřejná akce v obci - fond pro uprchlély - šterá vynesla přes Kč 1300 - a něčoliš metráží obilí.

Konec roku dovršil naše neštěstí ztrátou spisovatele Karla Čapka, zesnulého po štědrém večeru dne 25. prosince 1938. Čeho nejeme ušetření, co nám je odepráno - , co nám tímto skvělým, dobrým člověkem mohlo býti dáno! Zemřel Karel Čapek -
Ještě dáno!

1939

„Nový rok ve zmenšené republice, nemající zaručených hranic - Hranicemi přetát katastr bystřický, jehož žel. stanice je naší pohraniční stanicí, lesy jsou zabrány, nad Lošovem, za sv. Kopečdem, u Dolan je rozmezí, strážné celníky.“

A ještě rok
1939 -

Na Slovensku dochází k vypovídání Čechů do historických zemí, ačce je vedena ze zahraničí, řídí ji vídeňský rozhlas pod heslem „pravda vítězí“, využívají proti naší jednotě propagačně všech starých i nových přehmatů admi-

ministrativy, útočí na cit Slováků nabádáním, že sami si mají vládnout a zahnat od „koryt“ Čechy, vymyšlí nepravdy o vykořisťování Slováků Čechy a pod. Exponentem této politiky a těchto pletich je strana Ludová, využitá také proti ostatním vrstvám slovenským a pracuje také do rukou Maďarů a Němců. Pruty Sratoplusovy. Nebude trvat dlouho a ztratíme všechno, rozdělení, oslabení. A jiný bude nám vládnout, jiný nás povede, až budeme bezmocnějšími, nežli jsme ještě dnes.

Uprchlíci

Slovenskými a podkarpatoruskými poměry dostává se do našich zemí nespočet lidí, potřebujících sociálního příspěví. Již z Němců zabraného území máme v obci 10 rodin uprchlíků, jejichž dětem dostává se zdarma obědů v rodinách místních občanů.

Expositura

1. lednem převzala dozor nad bezpečností občanů státní policie, jejíž expositura umístěna v obecní kanceláři (velitel a 3 strážníci).

státní policie

Od února 1939 (vládní nařízení z 3. 2.) zavedena zkratka naší měny; na místo Kč (koruna československá) zavádí se zkratka K.

Zkratka názvu
měny

„Dne 12. března vzpomínají Němci jejich padlých hrdinů ve všech městech říše i u nás. Olomouc vyzdobena říšskými prapory v míře, jež překvapila. Den minul všude klidně, lid náš, podivuhodně uvažněný nezavdal žádných příčin k rušení, leč přesto vídeňský rozhlas „věděl“ o útlisťu a sunovostech, jež prý spáchány byly na příslušnících něm. národa u nás. Patrně tato věc musela se státi zmiňkou k dalšímu postupu proti nám. Druhá republika statečně zmaňala potíže s přebytkem nezaměstnaných, s přebytkem ve státním aparátě (v únoru odešlo na 5 tisíc proordáných učitelů ze státní služby, aby uvolnilo místo učitelům mužům ze Slovenska a ze zabraného území -), počalo se pracovati na nových projektech (stavba žs. dálnice), byly vyhlídky, že potíže se přehonají (něco vojens. materiálu se odprodalo, hojnější objednávky ze zahraničí, - patrně vlivem emigrace, která od podzimu 1938 nastala, hlavně na západ), leč to vše mělo býti marným. Došlo k věcem, o nichž zprvu mnohým nebylo

jamno, co nám přinesou ..

V noci ze 14. na 15. března 1939 přisunuly se motorisované oddíly němec. armády, připravené již po 4 dny v týlu nových hranic až k hranicím a tyto dne 15. března v 6 hodin ráno na všech silnicích přetročily, aby území naše, klidné, do večera úplně obsadily. Pýstrovany projely ve 4 skupinách po 5 tancích s auty, spojovací a ambulancemi šol 1/2 7 hod. ráno od Drožďina k Holici .. Sledování mlčícím občanstvem, pokud vůbec bylo na návsi a silnicích. Z těchto a ani z dalších oddílů se v obci niědo z nich neubytoval. A přece byli zde. Budeřovany, V. Pýstřice mají silné posádky, z části (potud protiletadlové) v palebných postcích v polích. Snížil. Od r. 1866 vidíme, druhá a třetí generace, opět Prusďky. Tehdy (jaž starěna Záchorá z č. 26 vyprávěla (- narozená v r. 1842, zemřela v r. 1936)), tehdy byli sedláci s šořmi a kravami a ostatním dobytkem a s rodinami a šdo es měl - schování před Prajzama v lesích, - dnes přijeli oni z lesů do roviny. Máme plné obchody textilii, uzenin, sádla, poživatin, máme dostatek cukru, mouky, vajec, tučů všeho druhu, volně, bez lístěů a poučazů - jaž to bude vypadat za měsíc, za čtvrt roku, za roč, jaž dále? - Jsme úředně pod svrchovaností Velké říše německé, máme protektorát. Jaž to bude skulturním životem, jaž se školami a ve školách? Jen jednotou všech se všemi navzájem můžeme se uchovati, jen prací a chlebem z ní se zachovati a myšlenkami, šteré národ křísily, můžeme prospívati. K tomu dejž nám právo rozum lidský a sílu bůh sám.

Olomouc zaplavena říššými prapory, úřady přebírají organizátoři a komisaři říše, ulice jsou přeměňovány v názvech. V obci máme od 16. března říššý prapor na poště a praporeky ve dvou rodinách za obny.

Soutěm s obsazením českých zemí dochází k obsazení Slovenska říššon brannou mozi a k obsazení Podkarp. Rusi - Maďary .. Tam si zařídila patroni maďarská soldateska na obyvatelstvu a na vojácích a českých, šteri ji padli do rukou! Doviďáme se o tom za něšolité dně,

ědy část armády se vrátila přes Polsko, část je asi v Rumunsku a část se vrátila, odstrojená a odzbrojená a bez cenných osobních věcí přes Slovensko, šde na ní dílo dokonaly gardy Hlinkovy.. A při tom šoluji v řiši v obráz-
kových časopisech „doklady“, jaž jsme našádali s němec. spoluobčany (demo-
loraný Něm. dům v Brně, bití a vyhladovělí něm. občane atd).

Pruty Svatoplusovy opět jednou rozlomeny syny vlastní krve ..

Nemysleli jsme si niědy, že řáděy v tuto knihu budeme šeládati ze slov tak
žalostných, že srdce naše budou žalem takto zlomena ..”

(Doslowné vyřatěy ze zapisu z 20.3.1939 z kroniky T. j. Šokol Trystrovany).

16. březen 1939. President Dr. Ed. Beneš, šterý se v řějnu r. 1938 pod vlivem poměři vzdal
úřadu a uchýlil se do Anglie a paš do Ameriěy, necitě se více vázán, událost-
mi 15. března dotčen, telegrafuje vedoucím štátníkům Rooseveltovi, Chamberlainovi,
Daladierovi, Litvinovovi a Radě špolečnosti národů o přikori, šteré se stalo
nám. V ten den vydává Hitler na pražském Hradě prohlášení o kulturní auto-
nomii Čechů.

17. březen -
protest SSSR

Vláda Sovětského svazu protestuje proti obsazení ČSR.

30. března tvoří se v Kratově českoslov. vojenská skupina.

Lid nevěři v trvalý stav těchto poměři a odhadují se síly, rozpoutané
proti nám a odhadují se - nesprávně. Věříme ve změnu poměři po roce,
nejvýše po dvou letech. Brzy však - a to v podzimu 1939, šdy provedeno taže-
ní Němceš proti Polsku a šdy je Polsko sraženo ve Štydnech - tu jsou
naše odhady co do trvání války a poměři u nás věcnějšimi.

13. spalovřý
říd. učitelem.

1. květnem 1939 ustanoven na obecné škole Žeměšou školní radou v Brně
definitivně říd. učitelem Boh. Špalovřý po p. Edv. Bartoněšovi.

Celý mēšic květen studený a deštivý.

V červnu zřizeny nově ukazatele a značy na silnicích. Dvojřazyčnost
jejich byla podnětem š poššozovani - bubnem veřejně vyhlášeno, že poššozovani
jich bude trestáno.

18. června konán společný výlet občanů autobusem z Pystruvan na Macochu a do Sloupstých jeskyní za účasti na 60 osob, odpoledne společná koupání na plemlovské přehradě. Pořadatelem výletu T. j. Sokol. Výlet na Macochu

Sokolské župě zakázány na celý měsíc červen jahišoliv podniky. Veřejná vystoupení v krojích zakázána. Od 7. listopadu zákaz nošení sokols. odznaků. Zakázky.

Do tvořícího se Svazu frontovních bojovníků se u nás nepřihlásil nikdo. 7. července podávána stížnost do vysokého zvednutí dolního jezu (případově Dolní jezstěny), voda v řecišti couvá a poškozují domky při toku řeky. Je potřeba stížnost snížiti hřeben jezu na původní stav o 20-30cm. O tom vodoprávní řízení v Holici.

3. srpna jednáno v obec. zastupitelstvu o zařízení telefonu na místní policejní stanici. Telefon zřízen 9. října 1939. Zřízení telefonu

Obchodní činní nařízen od 16. září nedělní klid po celou neděli a svátek. Dotud byly obchody o nedělích dopoledne otevřeny. Nedělní klid v živnosti obchodn.

1. září vyhlásilo Německo válku Polsku, které - osamoceno - bylo za 18 dní poraženo; 3. září vypověděla Anglie a Francie válku Německu. Započato se zatemněním ulic a bytů a se službou civilní protiletectvé obrany (CPO). Polsko poraženo

Nařízením minist. obchodu z 22. září 1939 zavedeny lístky na potraviny. Každá rodina dostala číselný potravinový list. Lístky zavedeny na: maso, (všeho druhu), mléko a smetanu, máslo, sádlo a slaninu, jable oleje, umělé tuky, vejce, cukr, kávu, čaj. Lístky jsou na období čtyř týdnů. Vynosem z 11. prosince 1939 zavedeny od 1. prosince 1939 lístky na oděv a prádlo. Lístky zvláště pro muže, pro ženy, dívky a hochy obsahují 100 bodů. Lístky na potraviny a na oděv a prádlo

17. října dožívá se 60ti let říd. učitel v. v. Ed. Bartoňka, zastoužilý samostatný pracovník, dobrý učitel a propagátor myšlenky hasičské, již věnuje i na odpočinku všechn svůj volný čas. Projevy za spolky učinili: za obec starosta obce J. Johannes, B. König za Čt. p. v. spolek "Havličák", B. Spálovský za Hasič. sbor, Fr. Zahálka za Sokol a míst. škol. radu, J. Procháze za Živnostnictvo. Jeho 60 let říd. učitele v. v. Ed. Bartoňka

činnosti vzpomenu bylo i v tisku.

Rodina Boh.
Stejgra.

27. srpna odjíždí do Ameriky (Paraguay) rodina p. Boh. Stejgra z č. 89. Prodal všechno - vrací se však 2. září zpět, - na loď je již nepustili. Rodina stavi si v r. 1940 domek č. 144.

28. říjen

Národním nařízením z 18. září 1939 byl státní svátek 28. říjen zrušen a stal se pracovním dnem. Občanstvo jej v duchu a hlavně doma poréžšně uctívalo a na nový - jiný 28. říjen se těšilo.

Úroda a
počasí

V obci napočteno 27. září 1939 pro místní účely obce obyvatelů celkem 855. Úroda toho roku dobrá. Výkupní ceny stanoveny u: pšenice 6 174,- žito 147,- ječmene 143,-, ovsa 115,- k. Cena cukrovky za q 14,25 k.

Zima mírná, jaro chladné a vlhké, zvlášt' kráten deštivý a studený, léto teplé (až +35°C), podzim chladný a vlhký.

Obecní zaměstnan-
ci - agenda

Obec má mimo silý tajemnický ještě úřednickou sílu přidělenou k evidenci - agendy vyživovací, placenou státem. Oba zaměstnanci jsou invalidy - zaměst. čes. voj. správy. Agenda vyživovací (vdrané hospodářství, s listky) se tak rozrostla, že je po straně kritizována některými občany tak, že obecní rada „vidí se nucena zaéročovati“.

Zastavená čin-
nost Nář. souruč.

Národní souručenství v kraji olomuckém došlo se zastavení činnosti dne 28. prosince 1939.

Stavební ruch

V roce 1939 dostaveny domky č. 137 až 143.

Politický -

17. listopadu ustaven v Londýně Národní výbor československý se sídlem v Londýně. Týž den hromadné zatýždání studentů v Praze a v Brně -

30. listopadu počíná ozbrojené utlačání sovětsko - finské.

3. prosince projev pres. Dr. Ed. Beneše lond. rozhlasem o studentských masabrech

Divadlo

17. prosince hraje Ndr. souručenství divad. kruh „Pasekáři“ v hostinci p. Augustina.

1940

- Úřady zakázaly otápění veřejných místností k účelům tělocvičným.
5. února zřízeno zásobovací oddělení v místě a stanoveno obsazení referátů: Zásobovací referáty
mléko - p. Fr. Zahálka, potrav. listy - p. k. uč. B. Špálovský, maso - p. Ludvík
Smahel, tuky a vejce - p. Jan Páda, krmiva - pp. Ant. Šlenář a Fr. Švestka,
obuv a textilie - p. Jan Pileša.
26. února nařízeno sčítání obyvatel v r. 1940 (stav proti r. 1939 nezměněn) a
sčítání zeměd. závodů.
11. února uzavřena německo-sovětská hospodářská smlouva. Velká část české
veřejnosti v opravdovost její nevěří, - Němci mají z „prozíravosti“ Vůdce radost.
23. března ledová zácpa na řece, hlavně od mostu k dol. jezu. Německé vojsko
přivolané pracuje na uvolňování toku náložemi do ledu (čs. vojenské výroby-) Ledová zácpa
až do večera 24. března. Obec rada dala jim večeri v hostinci (fotografie
práce na řece v archivu T. j. Šolol).
15. března hovoří z exilu k 1. výročí okupace prezident Dr. Ed. Beneš „... souhlas- A vojensky v
ně celý nezaujatý svět pokládá 15. březen 1939 za den, v němž německý na- cizine -
cismus t. zv. Třetí říše a její vůdci vyřekli nad sebou ortel smrti.“
9. dubna přepadeno Němci Dánsko a Norsko.
10. května ráno v 5,35 hod. začala něm. armáda útok na Holandsko, Belgie a
Lucemburško.
11. května dopadají první letecké pumy britské na Německo.
13. května britský min. předseda W. Churchill ve sněmovně: „... nemohu na-
bídnouti nic než krev, trampoty, slzy a pot“ - tak vyzývá anglický lid k
obraně a odporu „... vésti válku ze všech sil proti nesmírnému tyranství,
nad něž není horšího v temném, žalostném seznamu lidských zločinů.“
15. května kapituluje holandská armáda proti přesile -, francouzská fronta
obnažena - 16. května prorážena Maginotova linie u Maubeuge, 17. května
padl. Brusel, 18. května Antverpy v rukou Němců, - 28. května kapituluje

belgická armáda -

Samospráva. 24. dubna povolena stavba rod. domů č. 147 p. Jos. Šlenářovi.
Plat obecního tajemníka od 1. ledna 1940 zdvojnásoben, na k 2000.- ročně.
V květnu vysázeno 311 užitkových stromků.

Od června změna velitele ČPO, je jím starosta obce.

Nařízení Ober-
Landrata

V červnu dochází nařízení - přípis t.zv. Oberlandrata - pamatovati v rozpočtu na příspěvek němec. příslušníkům pro jejich potřeby školní, kulturní, chudenské - Dále nařízeno přispívati na němec. červený kříž 10% ty z rozpočtové základny -

Vyučování německé.

V červenci zříděno povinné vyučování německé na obec. škole.

Dárky.

V srpnu schválena dárka: 125% přírůžka k dani činžovní a 350% ke všem daním podrobeným přírůžkám.

odměny činovní-
kům obce.

Stanoveny odměny za celoroční práci činovníků obce a to: starostovi k 1800.-, jeho náměstěvi k 200.-, tajemníkovi k 2.000.- a pokladníkovi k 1000.-.

Cestovné celodenní k 20.-, polodenní k 10.-.

Vojenské události.

7. června ztečena t.zv. Weygandova linie Němci.

10. června ohlašuje Mussolini, že Itálie vstupuje do války po boku Němců.

11. června ustupují Francouzi za Marnu, vláda opouští Paříž - ; bojů účastní se i 2. čsl. pluk v bojích u Coulommiers.

13. června volá raněná Francie rozhlasem: „poslední výzvu pres. Rooseveltovi. Dnes jde o život Francie. Přes oceán musí přijíti mračna válečných letadel a zničit sílu zla, která ovládá Evropu.“ - 14. června vstupuje německá armáda do Paříže - U nás nařízeno vyvěšení praporů, - malé prapory vlají, malé, jak jen mohou býti. A musejí! -

17. června utvořena Pétainova vláda, která oznamuje, že požádá o příměří.

18. června pozorujeme všeobecně mezi lidem depresi, sdělnost, něde beznadějnost - . a

19. června promlouvá pres. Dr. Ed. Beneš v londýnském rozhlasu: „Také Sovětský svaz je si vědom toho, že i nacistické Německo i fašistická Itálie mají

své zabíjádcké plány proti němu a proti všemu, co leží na východ a jihovýchod od němeč. hranic.. Události evropské idou a přijdou tudíž dál. Vyččávejte jich v klidu a důvěře! Jáča' slova posily!

22. června podepisuje Francie smlouvu o příměří s Němečkem, 24. června s Itálií.

Ve Francii vyhlášen národní smutek.

20. června nařizeno oddělení pomníčku TGM, - 26. června odězí se z návsi u nás pomník - jehlanec -, zajiště s ukvapením. Snad mohl s úpravou pomníčku - nápisu stát dál - Třebas byl umělecý bez ceny - Za oddělení pomníčku placeno starostovi: k 50.- denně, obec. zřizenci k 25.- denně (umesení ze 17. 10. 1940). Odstranění

25. června svatba mlynáře Vlad. Švestky s paní hostinskou Fr. Dosoudilovou, - Nový hostinský hudba a veselí zahlušují trampoty chvíl. Na místo nájemce paní Dosoudilové přichází na hostinec č. 33 nový nájemce p. Fr. Šimek z Chomoutova. Nový hostinský

Konec července neobyčejná chladna, - ranní teploty 29, 30, 31. a 1. srpna pouze Počasí v létě. +5°C.

9. července oznamuje prezident Dr. Ed. Beneš britskému ministru zahraničí (lordu Politickému Halifaxovi), že se utvořila prozatímní vláda v zahraničí, složená takto: pres. uddálosti Dr. Ed. Beneš, předseda vlády Msgre Šrámek a členové: Feierabend, Bečko, Ingr, J. Masaryk, Nečas, Němec, Osuský, Outrata, Paulíny, Ripka, Slávik, Viest.

12. července vytvořena v rámci brit. letectva z čes. letců první perut' 310 stihací - ,

19. července ctití se Hitler povinen před říšským sněmem chvástatí o vítězném tažení a pravi, že „vznáší apel k rozumu Anglie jako vítěz, nevida důvodů, které by mohly nutit k pokračování v boji“ - Anglie návrh 20. července odmítá. - 21. července uznává Anglie prozatímní vládu čsl. a navazuje s ní styky. Tyž den 21. července připojují se Litva, Lotyšsko a Estonsko k SSSR.

29. července zemřel Frant. Šklenář starší, volník z č. 20 ve věku 71 let. Zemřel Fr. Šklenář

a dále vojensky

1. srpna vzniká 311 bombardovací peruč v Anglii, k 8. srpnu lze položit počátek úsilí o vojenský dobytí Anglie; 17. srpna peruč 310 zasazena do bitvy o Anglii, 24. srpna první nálet Němců na vnitřní Londýn, 4. září chvástá se Hitler, že smaže anglická města s povrchu.., 5. září vzniká druhá bombard. peruč 312 z čsl. letců v Anglii.

16. září zrušena celní hranice mezi Německem a našimi zeměmi (protesto-rátem),

27. září podepsán v Berlíně pakt tří mocností (Německo, Itálie, Japonsko), 30. září (30.8) Churchillovo poselství do ČSR o zničení Mnichovské dohody „.. Bitva, kterou my dnes v Anglii bojujeme, není pouze bitvou naší. Je to také Vaše bitva.. Duch svobody je nesmrtelný, nemůže být zničen“.

Arijské doklady.

A my doma v září sháníme doklady si o našem nežidovském původu a to křestní listy rodičů a děda a babičky obou rodičů a jejich oddávkové doklady. Každý z nás má 7 dokladů - křest. listů, které předkládají se ke zkoumání a evidenci.

Kultura

Leč hraje se pilně divadla. Tak „Ryba a host třetí den“, „Zámecké strašidlo“ od Rajské-Smolkové, „Šumařova plseň“ od R. Branalda; přednáška o zpopelnění se světelnými obrazy, 24. listopadu koncert českých písní (Laxová, Chamrad a Žaloudík, piano Červený st. z Olomouce). Texty písní nutno předložit i v němec. překladě na políc. ředitelství -

Literatura o armádě a čs. legiích a odboji, pokud je v knihovně obecní i sošolské, je uschovávána zabalená a zapečetěná ve sčtčích - úřad nařídil její odvedení. Něco rozebírají si i uvědomění jednotlivci.

a vojensky -

29. října vpádají italské oddíly do Řecka, - britské oddíly přistávají rovněž v Řecku.

7. listopadu zvolen prezident Roosevelt, tato nejsvětější osobnost západu, opět prezidentem U.S.A. Je to velká událost, čekaná námi s napětím a tužbami. Jde o aktivní účast Ameriky na našem osudu -

11. listopadu britská vláda výslovně potvrzuje, že neuznává česko-slovenskou mnichovskou hranici.

20. listopadu přistupuje Maďarsko k paktu tří mocností, následuje

23. listopadu Rumunsko a 24. listopadu Slovensko.

11. prosince zahajuje naše vláda v Londýně práce, tj. den projevu pres. Dr. Ed. Beneše v rozhlase.

9. prosince podáno odvolání obec. zastupitelstva k zems. úřadu proti Odvolání z výměru Oberlandratu v Olomouci z 30. listopadu 1939 o nařízení postavení činžovní dům pro rodiny v cihelně, mající nevyhovující byty (bez koupelen, špiží atd.) Oberlandrata.

Dodatkem třeba se zmíniti o kultur. podnikách toho jara roku 1940:

28. dubna div. hra „Pražské švadlenky“, v květnu „Písnička srdce“ a

2. června koncert českých písní a arií ženěší šestnácté a deváté Jar. Talpy - plakát na námět Hlšův v rozměrech 150 x 200 cm si ponechal

přev. sbor pro archiv. Texty písní bylo nutno předložit v němec. překladech polic. ředitelství -

Kulturně -

Účetní uzávěrka za rok 1940 schvalovaná v r. 1941 (březen) vykazuje následující vydání a příjmy:

Hospodaření
obce

a) obecní účty: příjem	K	57.468.65
vydání		46.741.50
zůstává	K	10.727.15
b) místní školní rady: příjem		6.840.88
vydání		6.814.05
zůstává	K	26.83
c) chov býků: příjem		12.739.30
vydání		11.594.-
zůstává	K	1.145.30
d) pasení krav: příjem		1.915.-
vydání		1.580.-
zůstává	K	335.-

e) pasení husí: příjem	1248.-
vydání	1121.-
zůstává	K 127.-

Starební uch.

V roce 1940 přibyl rodinný domek Šteigra Bohumila č. 144.

1941

Rok 1941 počíná sněhovými vánicemi, takže již 4. ledna nařízena povinnost oddělení sněhu.

Samospráva

7. ledna podává obec. zastupitelstvo žádost Policej. ředitelství o placení nájemního za místnosti místní policejní strážnice.

V lednu vyslána deputace starosty obce a jeho náměstka k Oberlandratovi se žádostí o upuštění od stavby činžovního domu v cihelně

V únoru odprodává obec poslední vlastní pozemky na stavbu rodinných domků a to 363 m² na stavbu domku č. 145 a 320 m² na č. 149, 1 m² za k. 8.-

Týž měsíc nařízena prac. povinnost k oddělení sněhu na silnici, z každého čísla 1 člen nebo náhrada k 20.- (4. února).

V březnu odprodává na žádost p. H. Nitscheho z č. 88 pozemek na dílnu u jeho domku za obnos k 8.- m². Oberlandrat nařídil prodejní cenu za 1 m² k 2.50 (!) připsal obec. zastupitelstvu, což zastupitelstvo vzalo na vědomí ve schůzi v červnu -

Za stravné při třežení ledu vyplaceno v březnu něm. vojsku k 508.40.

V březnu konečně došlo k závěrečnému řešení otázky stavění obytného domu v cihelně: obec úpravu „pily“ v cihelně na byty nemůže provést, neboť objekt patří bance.

Poplatek z 1 krávy na býda zvyšuje se na k 105.-

Na den 20. dubna vyhláší se vyřešení vlny (naroz. A. Hitlera) - vyhláší se zní přirození „at si je zakoupí každý sám“ -

+ Břet. Coufal

11. února zemřel poslanec Břet. Coufal, statkář ze Svěsedlic, pokrokový občan

a poslanec zemědělské strany -

15. února koncert Šolimské kapely v nadač. hostinci ve Vel. Týstici.

1. března přistupuje Bulharsko k paktu tří mocností a

A vojensky -

2. března vstupují němec. vojska do Bulharska.

7. března pres. Dr. Ed. Beneš v londýnském rozhlasě k narozeninám TGM:

„Pro nás bylo největším nebezpečím, že po Mnichově zůstaneme obětí německé násilnické a zločinecké politiky sami.“

23. března oznamuje zločinná Cvetkovičova vláda, že Jugoslavie přistupuje k paktu tří mocností, - leč již 28. března vláda tato z Jugoslavie utíká - a

6. dubna vpadaří němec. vojska do Jugoslavie a Řecka - a

7. dubna podepsán sovětsko-jugoslávský pakt o přátelství.

V noci z 12. na 13. duben zastavena činnost T. j. Sošol i celé Obce sošolské, majetek zajišťován, připravené divadlo na 19. dubna nebude hráno. K zastavení činnosti došlo ve chvíli, kdy se část členstva na 25 osob vracela z návštěvy divadla na Bělidlech. Úředníci polic. ředitelství čekali v místě, aby s činnými jednoty (starostou, jednatelem, pokladníkem a hospodářem) sepsali nálezy o majetku a hotovosti. - Činnost spolku výměrem z 12. 4. 1941 č. 924/pres zastavena s podotčením, že jmění spolkové se zajišťuje. Zastavení činnosti nevztahuje se na udržování a správu nemovitosti (výnos 1117/pres - 1941 ze 17. 6. 1941.) Nařízeno odstranění sošols upomínek (desek, upomínky bust, pomníků, známk, praporek Sošola atd.). Kev se odvede sčítání lidí, nesmějí zůstatí místo se musí upravit tak, jako by tam předmět (nápis) nebyl stál.

Zastavení činnosti T. j. Sošol

Firmě V. Šulc povoleno výměrem již z 10. 5. 1941 používatí hřiště k suše - Prondřem hřiště ní prádla a části hřiště k rekreaci zaměstnanců čistírny za obnos k 500 - ročně a klíče zadrženy od hřiště již 9. května - novým nájemcem. Odevzdány 17. května. Nároky sboru dobrov. hasičů byly veneseny pozdě -

Kedení veškeré agendy mezi Sošolem a Poliz. ředitelství a později mezi Sošolem a Správou věrné ruky (Treuhand) a později Vermögensamtem byl nucen vésti z přitazu sám starosta jednoty, od ledna 1942 již jen německy.

- Němky na sok.
hřišti - Od 1. křetna část hřiště pronajata bezplatně Spolku paní (Frauenshaft) k pěstování zahrad. plodin. Hřiště užíváno až do osvobození čistírnou za obnos k 500.- Peníze byly odváděny spolu se ziskovými penězi za pronájem jeviště na sále (k 80.- za jeden večer divadelní - od ledna 1943) na Vermögensamt v Praze.
- Rud. Begy ml.
- vyšetřován V čerenci zatčen Rud. Begy ml. z č. 75 (Humoristické listy s posměšky na ad. Hitlera v zaměstnání v Optičotechně v Přerově), zatčen 9 neděl. Po druhé na udání zatčen v r. 1943, že upravuje radiopřijímače na krátké vlny, s prohlídkou v domě a zabavením techn. materiálu. Po třetí vyšetřován 3dny po prohlídce spadlého amer. letounu na posádkové trestnici.
- Selské hlídky O žních zařízeno hlídkní úrody t. zv. selskými hlídkami, dvoučlennými, které hlídaly od 21-1 hod a od 1-5 hod. v noci (dvoučlenné) - v hasičském sídlišti, zadne od 9-13 a od 13 do 17 hod se sídlem v kovárně (jednoduché).
- Obce žádá hřiště
podle smlouvy
zpět - 20. října podává obec žádost okresnímu úřadu a Polic. ředitelství o odprodej parcely sokols. hřiště pro účely obce, k používání pro školní děti a spolky, jak jí přísluší podle smlouvy o prodeji při zastavení činnosti T. j. Sotol. V říjnu 1941 (8. října) zajištěno celé župní sobotské předsednictvo, z něhož vrátila se pouze žena po roce věznění, ostatní hrdinně podlehli - 10. října požádá v čísle 72 u Zvonečka Jos.,
- + říd. učitel Boh.
Spalovský - 23. října zemřel řídící učitel Boh. Spalovský v Brně; kremace jeho 28. října zúčastnilo se z obce 20 osob. Byl kronikářem obce od r. 1936 do konce r. 1939.
- Němec členem
obec. zastupitel.
stva. 11. listopadu nastupuje do obec. zastupitelstva nový člen, jmenovaný okres. úřadem, Ferd. Hajda. Zalepuje se obraz Vůdce Ad. Hitlera a Dr. Háčky pro obecní kancelář. Od požadavku úřadovat ve schůzích německy upuštěno pro neznalost této řeči členy zastupitelstva.
- A zahraničím. 12. dubna dobyt Němci Zagreb a Charvatsko prohlášeno samostatným státem; 13. dubna vnikly pancéřové síly Němců do Bělehradu, 16. dubna do Sarajeva, 17. dubna jugosl. armáda kapituluje -

25. dubna Němci v Thermopylách, 27. dubna obsazeny Athény a Patras,
2. května demobilisace řecké armády.
7. května J. V. Stalin předsedou rady lidových komisařů,
10. května vzniká v Anglii třetí perut' 313 stíhací z čs. letců,
19. května bitva o Krétu, končí 31. května vítězstvím Němců.
4. června přistály americké oddíly v Gronsku,
9. června shodila amer. válečná loď vodní pumu na německou ponorku,
15. června přistoupilo Chorvátsko k paktu tří mocností,
17. června vypovídá U.S.A. německé konsulařní úředníky ze země,
19. června uzavírají U.S.A. konsuláty Němci, zatím číní Itálie a
21. června uzavřeny v U.S.A. německé a italské konsuláty -
22. června 1941 překvapen Němciem Sovětský svaz -
Anglie prohlašuje napadený Sovětský svaz za svého spojence. Itálie
vyhlašuje válku Sovětskému svazu, - slovenská vláda přerušuje styky se
Sovětským svazem a 24. června mu vyhlašuje válku -
25. června poroučí Švédsko železniční přepravu něm. vojsk z Norska do
Finska, - britské vojenské poselstvo cestuje do Moskvy a
26. června vypovídá Sovětskému svazu válku Maďarsko a Finsko.
28. června pres. Dr. Ed. Beneš v londýnském rozhlasu o vpádu Německa do SSSR:
„Vítězství Německa a Itálie je definitivně pohřbeno! -
1. července Němci na Berezině, 11. července padá Vítěbsk, současně první rdny
jugoslávských povstalců proti vetřelcům v Srbsku,
12. července podepsán anglo - sovětský pakt o vzájemné pomoci,
15. července jedou Italové na východní bojiště,
18. července podepsána čs. - sovětská alianční smlouva proti Německu na
dobu trvání války a zároveň smlouva o vytvoření čs. jednotek na půdě
Sovětského svazu.
30. července pověřily U.S.A. u čs. vlády v Londýně vyslance,
7. srpen - první nálet SSSR na Berlín,

14. srpen obsazen Němci Krivý Rog, Oděsa obklíčena, 17. srpna padl přístav Nibo-
Lajer, 21. srpna Novgorod a Cherson v ruce Němců - Od

1. září musí nosit židé v Německu na prsou Davidovu žlutou hvězdu -

27. září jmenován Heydrich zástupcem říšského protektora v Čechách a
na Moravě. Prvním činem bylo vyhlášení náhlého práva a popravení 662
osob - a brzy na to,

1. října poselství pres. Dr. Ed. Beneše k popravám: „ Odplata, která přijde,
bude strašná “.

5. října počátek bitvy o Moskvu, - ukončena 6. prosince;

16. října vyklizena Rusy Oděsa, 24. října Belgorod a Charšov - A

6. listopadu Stalin: „ Nepřítel naplná síly, aby se zmocnil Leningradu
a Moskvu před příchodem zimy, neboť ví, že zima mu neslibuje nic dobrého “.

8. listopadu chvástá se opět totalita, co dovedou Němci s obsazenými
1,670.000 km² a se 250 miliony lidí, které dovedou oni, Němci, zapřáhnout.

16. listopadu výpad z Němci obklíčeneho Leningradu, 17. listopadu přístav
i město Kerč v ruce Němců. -

19. listopadu odevzdány Dr. Háchou ve svatováclavské šapli klíče (7) ke
korunovačnám klenotnicím a část jich (3) ponechána mu v opatrování -

V Praze -

6. prosince vypovídá Anglie válku Finsku, Maďarsku a Rumunsku, -

7. prosince pohroma loďstva U.S.A. v Pearl Harbour a Anglie vypovídá
spolu s U.S.A. válku Japonsku.

11. prosince vyhláší Německo a Itálie válku U.S.A., totéž činí

14. prosince Bulharsko, Chorvátsko, Rumunsko, Slovensko a Maďarsko.

16. prosince oznamuje čs. vláda spojencům, že je ve válečném stavu se
státy tak, jako Anglie, U.S.A. a SSSR.

16. prosince 1941 se začíná německý ústup na východní frontě,

19. prosince přejímá Hitler osobně velení nad celou frontou,

29. prosince dobývá Rudá armáda Feodosie a Kerč -

A za hranicemi -